

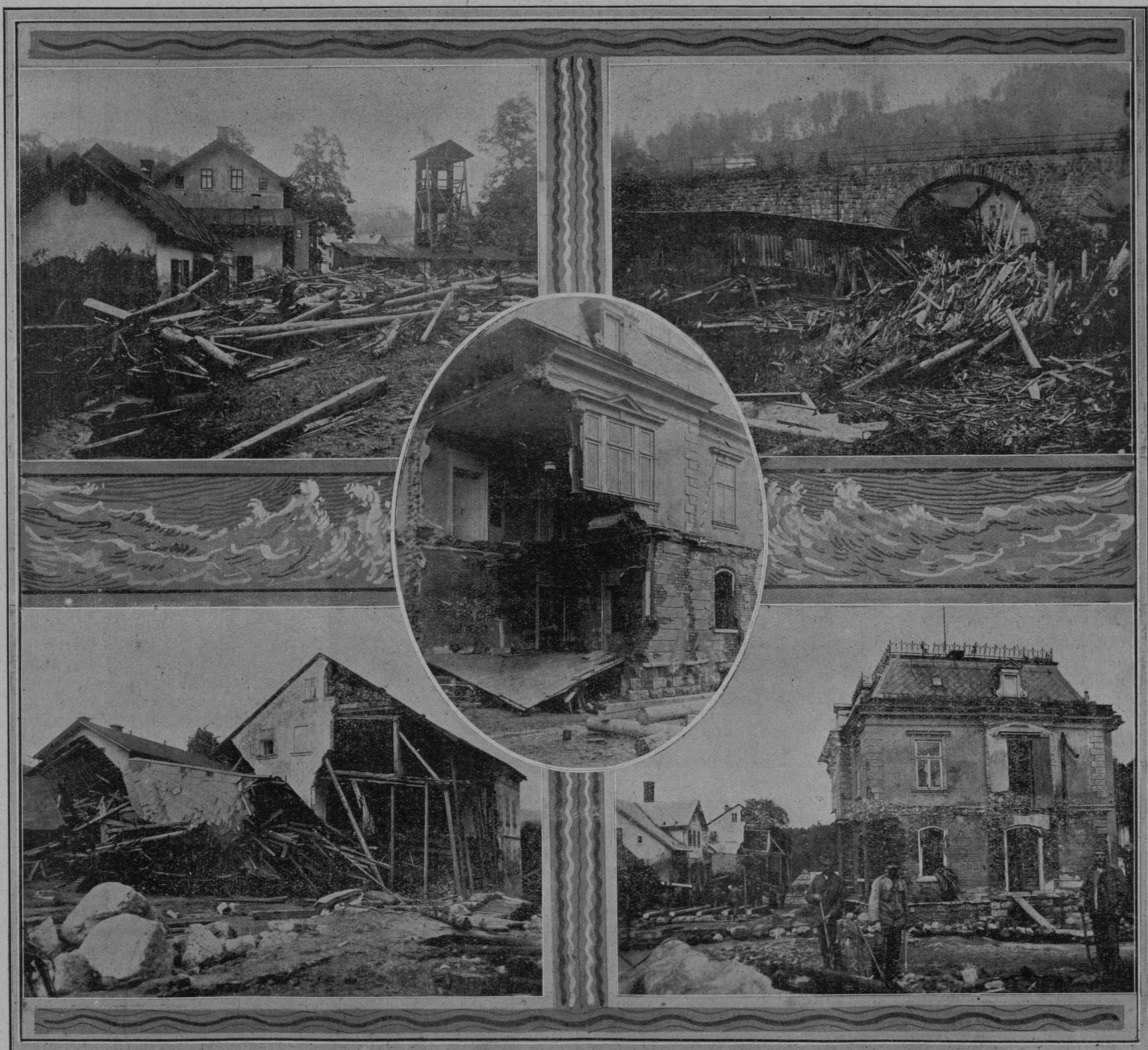
TEDENSKA SLIKE

Štev. 42.

V Ljubljani, v sredo 18. oktobra 1916.

Leto III.

Velika vodna katastrofa na severnovzhodnem Češkem: Nasip ob Beli Desni se je zrušil in povodenj je uničila več vasi, mestece Dessendorf ter potopila nad 300 oseb ter mnogo živine.

Zrušenje nasipa ob reki Beli Desni na sever. Češkem: Mestece Dessendorf, ki ga je uničila povodenj.

A. Kuprin:

Napitnica.

Bližala se je dvestoletnica nove dobe. Le petnajst minut je še manjalo do onega meseca, dneva in ure, v katerem je pred dvesto leti poslednja dežela z državno upravo, najtrdovratnejša in najkonservativnejša med vsemi državami, — Nemčija, — končno sklenila opustiti svojo zastarelo in smešno narodno samostojnost ter se je ob navdušenju vse zemlje radostno pridružila svetovni anarhični družbi svobodnega človeštva. Po staroslavnem, krščanskem časošetju je bilo to na predvečer leta 2906.

Toda nikjer niso pozdravljali novega, dvestotega leta s tako ponosnim zmagoslavjem, kakor na severnem in južnem tečaju, na glavnih postajah velike električne zemeljske magnetske asociacije. Tekom poslednjih tridesetih let je več tisoč tehnikov, inženirjev, zvezdoznancev, matematikov, arhitektov in drugih učenih strokovnjakov požrtvovalno delovalo za uresničenje najpogumnejše, najponosnejše ideje II. stoletja. Sklenili so zemljsko oblo spremeniti v velikansko elektromagnetično cevko in v ta namen so jo omotali od severa do juga v obliki zavojice z jekleno, z gutapersko prevlečeno vrvo, dolgo približno štiri milijarde kilometrov. Na obeh tečajih so postavili izredno silne sprejemalce elektrike in končno so spojili med seboj vse kote zemlje z nebrojno množino vodov. To čudovito podjetje so vznemirjeni opazovali ne le na zemlji, temveč celo na vseh najbližjih planetih, s katerimi so bili prebivalci zemlje v stalnih stikih. Mnogi so gledali delo asociacije z nezaupnostjo, nekateri s skrbjo, da celo z grozo.

Okrožni poveljnik v Belemgradu, c. in kr. major Franz.

A prošlo leto je bilo leto sijajne zmage asociacije nad skeptiki. Neizčrppljiva magnetična sila zemlje je gonila vse tovarne, zavode, poljedelske stroje, železnice in parnike, ona je razsvetljevala vse ulice in poslopja in kurila vsa stanovanja. Ona je odpravila nepotrebno nadaljno uporabljanje premoga, čegar ležišča so bila že davno izčrpana. Pomedla je s površine zemlje grde dimnike, ki so okužali zrak. Rešila je cvetlice, travo in drevje — to pravo radost zemlje — grozeče smrti in uničenja. Končno je povzročila neverjetne uspehe v poljedelstvu ter zvišala splošni pridelek zemlje skoro štirikratno.

Stena se je hipoma razsvetila s čarobno bleščečo notranjo svetlobo in kot da se je mahoma razstopila, se je za njo objavila tudi tako visoka, v daljavi izginjajoča krasna steklena palača: prav kakor tu so tudi tam sedeli za mizami silni, krasni ljudje z radostnimi obrazi v lahnih svetlih oblekah. Ti in oni, oddaljeni 20.000 verst so spoznavali drugega, si nasmihali in v pozdrav dvigali čaše. Toda zaradi splošnega smeha in vzklikanja sedaj še niso slišali glasov svojih oddaljenih prijateljev.

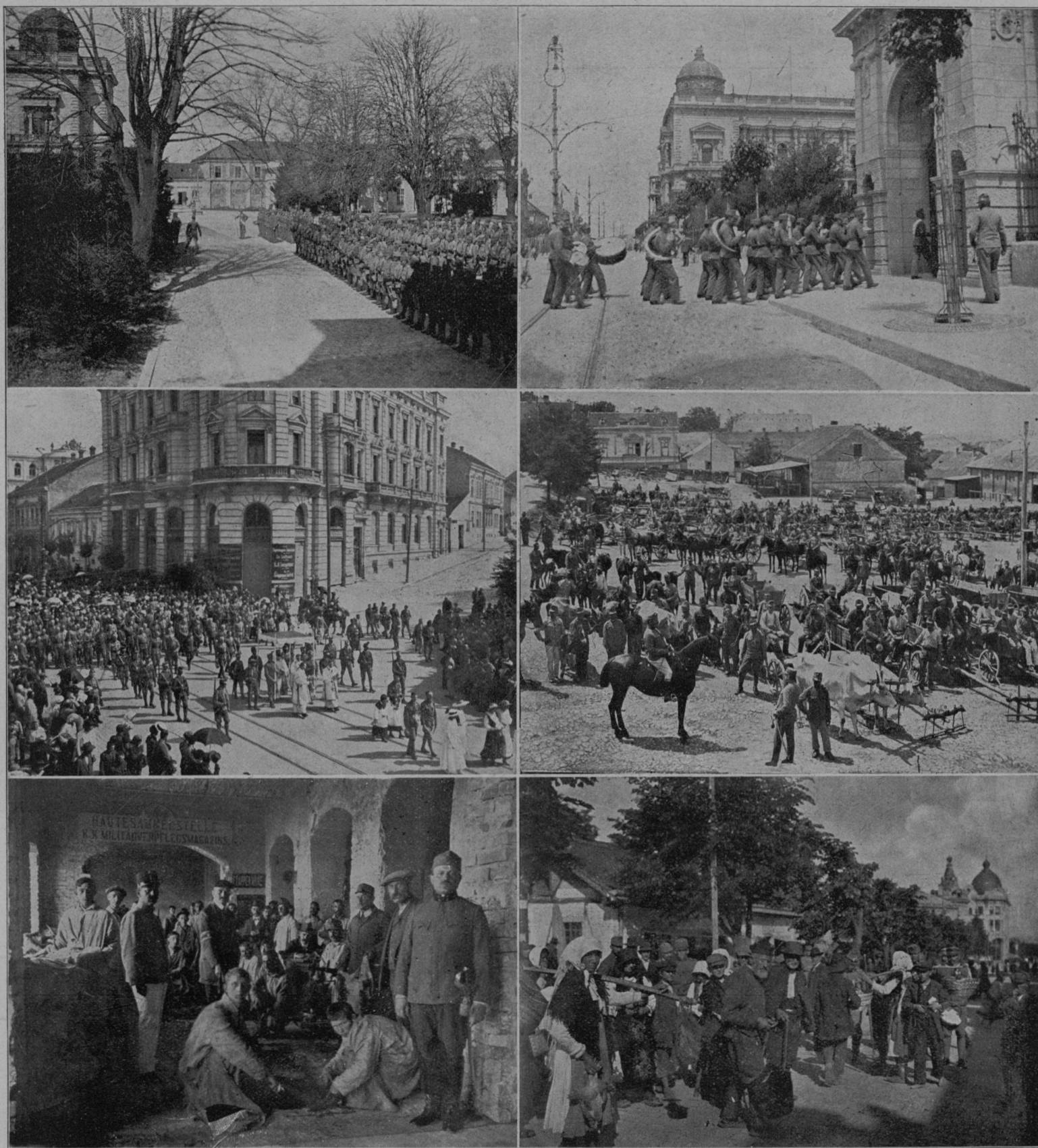
Tu je zopet vstal in izpregovoril predsednik, in takoj so umolknili njegovi prija-

* * *
Eden izmed inženirjev Severne postaje, izvoljen danes za predsednika, je vstal s svojega mesta in dvignil čašo. Vsi so umolknili. On pa je rekel:

»Sodrug! Če soglašate, se spojim takoj z našimi dragimi sodelavci na Južni postaji. Ravnokar so signalizirali.«

Velikanska posvetovalnica je izginjala v daljavi brez konca. Bila je prekrasna stavba iz stekla, marmorja in železa, vsa okrašena z eksotičnimi cvetlicami in prelepim drevjem, bolj podobna razkošnemu cvetličniku kot društveni dvorani. Zunaj je bila polarna noč, a vsled učinkovanja posebnih kondenzatorjev je jasen solnčni sijaj veselo oblival zelenjavo rastlinstva in mize in obraze tisočerih gostov in vitko stebričevje držeče strop dragocene slike in sohe v vdolbinah. Tri stene posvetovalnice so bile prozorne, četrta pa, ki ji je predsednik kazal hrbet, je predstavljala bel četverkotnik iz izredno finega, leskečega in tankega stekla.

In sedaj se je predsednik na pritrdilo družbe dotaknil s prstom malega gumba, pritrjenega na mizo.

V Belemgradu. 1. vrsta: Razdeljevanje mestnih in okoliških straž pred dvorcem. — Vojaška godba pred dvorno stražo. — 2. vrsta: Procesija o Telovem. — Tren v predmestju. — 3. vrsta: Vojaški kožarji in usnjarji. — V starem mestu.

telji in sodelavci na obeh koncih zemljske krogle.

In rekel je:

»Drage moje sestre in bratje! In ve, razkošne žene, ki vam veljajo danes moja srčna čuvstva! In ve, sestre, ki ste me nekdanj ljubile, ve, do katerih je moje srce prepolno hvaležnosti! Poslušajte! Slava večno mlademu, krasnemu, neizčrpljivemu življenju! Slava edinemu Bogu na zemlji — Človeku. Izrazimo hvalo vsem radostim Njegovega telesa in slovesno se globoko poklonimo Njegovemu nesmrtnemu umu!

Gledam vas — ponosni, smeli, enaki, veseli — in od ognjené ljubezni se razvema

moja duša! Z ničimer ni omejen naš um in ni zaprek našim željam. Ne poznamo ne podložništva, ne nadvlade, ne zavisti, ne sovraštva, ne nasilja, ne prevare. Vsak dan odpira pred nami cela brezdana tajnosti sveta in vedno radostnejši spoznavamo neskončnost in vsemogočnost vede. Niti smrt nas več ne straši, ker ne odhajamo iz življenja spačeni od gnusne starosti, ne z divjo grozo v očeh in ne s prokletstvom na ustnah, nego krasni, Bogu podobni, z nasmehom, ne lovimo se krčevito za ubogi ostanek življenja, nego tiho zapiramo oči kot utrujeni potniki. Delo naše je razkošje. A naša ljubezen, oproščena vseh vezi suženjstva in vsakdanjosti je po-

dobna ljubezni cvetic: tako je svobodna in krasna. In edini naš gospodar je ljudski genij!

Prijatelji! Govorim li davno znane stvari? Vendar ne morem drugače. Danes zjutraj sem čital brez prestanka znamenito in strašno knjigo. Ta knjiga je zgodovina revolucije XX. stoletja.

Večkrat sem se vprašal, ne čitam li pravljice? Tako neverjetno, tako čudno in nesmiselno se mi je zdelo življenje naših prednikov, oddaljenih od nas devet vekov.

Neplemeniti, umazani, z boleznimi okuženi, grdi, strahopetni so bili podobni plazivcem, zaprtim v ozki kleti. Drug je kradel drugemu košček kruha in odnašal v temen

Iz Belgrada in okolice: Od zgoraj navzdol: Poštno ravnateljstvo v ulici Miloša Velikega. — Uredništvo „Beogradskih Novin“ in „Belgrader Nachrichten“. — Staro pokopališče. Srednja vrsta: Srb žene živino na prodaj. — Mal albanski dudak. — Železniški predor. — Desna vrsta: Stolp „Ne boj se!“ belgrajske uničene trdnjave. — Turška hiša. — Park Kalimegdan v Belgradu.

kot ter legel nanj s trebuhom, da bi ga ne videl tretji. Jemali so drug drugemu hiše, gozdove, vodo, polje in zrak. Krdela požeruhov in postopačev podpirana s hinavci, goljufi, tatovi, nasilneži, so ščuvala eno tolpo opitih sužnjev na drugo tolpo tresočih se idijotov in živeli so kot zajedavci na gnilobi razpadajoče družbe. In zemlja, tako prostrana in krasna, je bila ljudem tesna kot temna celica in zaduhla kot grobnica.

Ali tudi takrat so med pokorno živino, med bojazljivimi plažečimi se sužnji, nenadoma dvigali glave nestrpni ponosni ljudje, junaki s plam-

L. 1720 zgrajene vrata spodnje trdnjave v Belgradu.

tečimi dušami. Kako so se mogli roditi v tem nizkem, strahopetnem veku, — tega ne morem razumeti! Ali oni so hodili na trge in križišča ter so kričali: »Živela svoboda!« In v tej strašni dobi, ko ni bila niti zasebna hiša zanesljivo zavetišče, ko se je nasilje, mučenje in umor kraljevsko poplačeval, so ti ljudje v svoji sveti blaznosti kričali: »Doli s tirani!«

In s svojo pravično gorko krvjo so barvali plošče hodnikov. Prihajali so ob pamet v kamenitih brlogih, umirali so na vešalih in bili streljani. Odrekli so se prostovoljno vsem radostim življenja, izvzemši eni

radosti: umreti za svobodno življenje bodočega ljudstva.

Prijatelji! Ne vidite li mostu iz ljudskih trupel, ki spaja našo sijajno sedanost s strašno temno preteklostjo! Ne čutite li krvave reke, ki je zanesla vse človeštvo na široko, blesteče morje vseobčne sreče?

Bodí vam večer spomin, neznani, molčeči mučeniki! Ko ste umirali, je v vaših bistrh očeh, oprtih v daljavo vekov, žarel usmev. Vi ste v duhu zrlí na nas, oproščene, silne, zmagoslavne, in v velikem trenutku svoje smrti ste nam pošiljali svoj blagoslov.

Prijatelji! Naj vsak izmed nas tiho, brez besed, sam z lastnim srcem, izpije čašo v spomin teh daljnih mučenikov. In naj čuti vsak na sebi njih pomirjeni, blagoslovljajoči pogled!»

In vsi so pili molče. A žena nenavadne krasote, sedeča poleg govornika, je naenkrat pritisnila glavo k njegovim prsom in tiho zaplakala. Na vprašanje o vzroku njenih solz je odgovorila komaj slišno:

»In vendar . . . kako rada bi bila živela v tisti dobi . . . ž njimi . . . ž njimi . . .«
ko—

Učinek padle granate: Spodaj dim, zgoraj ogromen oblak kamenja, prsti, železa, svinca in krogel.

Z goriške fronte: Top in poleg njega pripravljena municija.

Za spravo narodov.

Na Dunaju se je osnovalo društvo z imenom »Para pacem« (Pripravlaj mir); osnovalo se je slučajno malo časa pred začetkom vojne, a deluje še danes. Te dni je razposlalo vplivnim in uglednim osebam vprašalno polo s sledečimi vprašanji: Ali se želite že sedaj upreti ljudem, ki hočejo še po vojni ovirati ali onemogočiti složno delovanje narodov? Ali se strinjate, da se seje sovraštvo proti posameznim državam, in zaničevanje proti posameznim narodom, da se ne sklenejo nikake trgovske zveze ali znanstvene dotike z današnjimi sovražniki ter da se bojkotira vsakršno tuje blago i. dr.?

Nekatere odgovore naj navedemo:

Bivši avstrijski ministrski predsednik pl. Beck je pisal: Dragocenosti, ki so bile skupna last človeštva, so uničene, pravica je postala krivica, krivica se je izpremenila v pravico. Toda ohranila se je ljubezen do bližnjika. Iz nje izvira nada, da se bodo po vojni narodi zopet našli ter iz ruševin poiskali

Na goriški fronti: Uničena kmetija.

veselje do skupnega kulturnega dela, ki se postavi na močnejšo podlago kot pred vojno.

Pisatelj Börner je pisal: Sovražnost, lažnjivost in opravljanje neke vrste časopisja je še strašnejša vojna kot vojna z orožjem, saj je časopisna vojna ne le grozna, nego tudi nizkotna, malenkostna in podla. Vseučiliški profesor dr. Brockhausen je pisal, da more le blazen človek želeči, naj bi trajala vojna tudi v miru dalje. Vseučil. profesor dr. Bujvid je mnenja, da bo po vojni skupno delovanje narodov ne le možno, nego celo zelo potrebno, da se popravi nastala škoda. Narodi bodo navezani drug na drugega še bolj, kakor so bili poprej. Dvorni svetnik dr. Heruritt piše, da bo morala država skrbeti predvsem za podvigo kulture in blagostanja splošnosti ter za srečo vsakega državljana, ne pa le za silo in korist države same. Človek je glavno. Vseučil. profesor dr. Lamesch je mnenja, da je napredek mogoč le z mednarodnim sodelovanjem. Vsi vemo, da se vojaki v strelskih jarkih ne sovražijo

osebno, nego da iz dolžnostnega čuta postavljajo v nevarnost svoje zdravje in življenje, a pokažejo nasprotniki včasih celo spoštovanje drug pred drugim. Bodoči rodovi bodo videli v bojevitih sovražnih pesmih sedanosti največjo sramoto današnje dobe! — Profesor dr. Schumpeter je dejal: Moralna dolžnost je, da se narodi in posamezniki spoznavajo ter se zblizujejo. Izobražencev naloga je upreti se hujskanju proti drugim narodom. Na vseh poljih so narodi navezani na pomoč drugih, ker noben narod ne more živeti brez sosesva. Kdor ni zvezan s kulturo vseh narodov naj ne jemlje na svoj jezik besede kultura. Mi ne kupujemo in čitamo tujih knjig, mi ne kupujemo tujega blaga, mi ne potujemo po tujih deželah na veselje in korist tujih narodov, nego na lastno korist! Avg. Wibbelts pa je pisal: Mi si ohranimo odprte oči in svobodno srce za vse zaklade znanosti in kulture sveta po vojni, kakor smo to delali že pred vojno!

Razumljivo je, da si želi večji del Evrope konca vojne in miru, ko bodo obnovljene vse kulturne in gospodarske zveze. Vse vojujoče države žele zmage, in velika večina državljanov hrepeni po miru, ki popravi nastalo ogromno škodo in obnovi stara prijaja-

Avtomobilist na fronti: Spi pod plahto na fleh.

Japonske, beraška in izkrvavljena Evropa? To je vprašanje, ki pozivlja na novo slogo evropskih narodov po vojni.

Snaha.

Roman.

(Dalje.)

»Dau je bil imeniten dečko, verujte mi! Bil je šest čevljev visok, gledal pa je krotko kakor deklica. Prišel je sem, videl jo je in poročila sta se. Hotela ga je za vsako ceno, čeprav njenemu očetu ni bilo zavaljo. Dau ji ni bil seveda nič podoben, kajti naš oče je bil samo zidar. Bil pa je lep človek, ki dekletu lahko ugaja, in zraven pošten in od srca dober. Štiri leta po poroki mi je pravila ona sama, da še nista izpregovorila med seboj sirove besede, kar sta skupaj. Kaj takega človek rad sliši. Štiri leta, le pomislite! Ko je živela še Mary, moja žena, sva se sprla gotovo vsak teden dvakrat. Če bi se enkrat ne bila, bi bila mislila, da sva kaj bolna; ali zaradi tega sva bila vseeno dobra prijatelja . . .« je rekel Scully in malo pre-

Naši vojaki ribarijo na Skadrskem jezeru med Črnogoro in Albanijo.

teljstva. Princ Aleksander Hohenlohe je v »Neue Züricher Ztg.« napisal sledeče besede: »Kdor gleda te sistematične priprave za samomor Evrope mirno in brez sočutja, ta nima srca in vesti. Vse armade so se bojevale z brezprimerno pogumnostjo, vse so dokazale svoje junaštvo in vztrajnost, kakršnih zgodovina še ni videla. Ali pa bo njih slava večja, mir častnejši, če se žrtvuje še nekaj milijonov ljudi, če se do tal poruši še vrsta vasi in mest, izpremeni še nekaj dežel v puščavo, na kateri nekaj desetletij ne bo hotela vzrasti nobena bilka, če se breme dolgov zviša še za nekaj milijard in če bo konec vojne obenem bankerot Evrope? — Komur se posreči doseči mir med državami, bo stal nekda v zgodovini višje kot vsi drugi največji vojni junaki!«

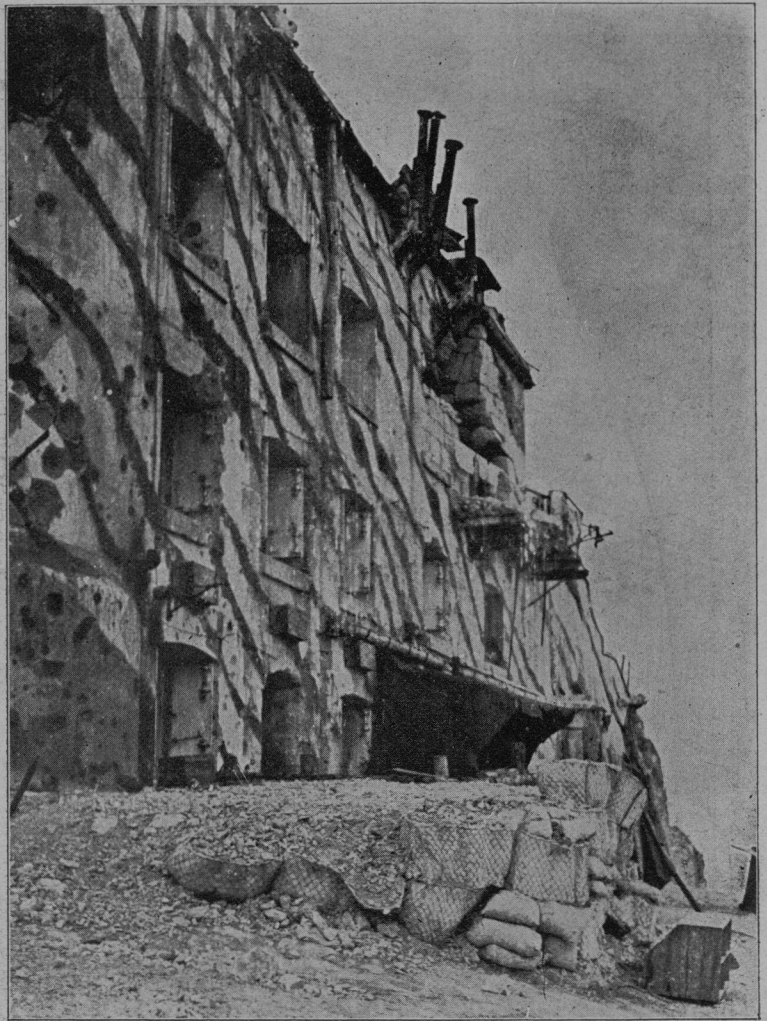
A kdo nam prinese mir? Morda papež, morda predsednik Zjed. držav ali Švica? Gotovo je, da se Evropa slabi na korist Amerike in Japonske, ki moreta postati vsem evropskim državam sila nevarni. Kako se ubrani strašne sile in vpliva Amerike in

9 cm metalec min v najsrednji fronti.

Sadjereja na Tirolskem: Šestletne hruške pri Meranu.

Zadnja stena obstreljevane hiše v Gorici.

nehal. »Oprostite, gospod, da vas nadlegujem s svojimi zasebnimi zadevami.«

»Vaša povest me je zelo zanimala, gospod Scully,« je pojasnil Geoffrey in sedel na polico k oknu, kakor bi se pripravil za daljši razgovor. »Kaj pa se je zgodilo z vašim bratom in njegovo ljubeznjivo gospo?«

»Njuno veselje je bilo le kratko,« je odgovoril stari mož otožno. Ko je spolnila mala Mona komaj peto leto, so položili njene starše v grob. Umrla sta oba kmalu vsled mrzlice. Skupaj sta šla v nebeško kraljestvo; Bog je dobro vedel, da ta dva ne zdržita drug brez drugega.«

»In otrok . . . mis Mona?« je vprašal Geoffrey.

»Poslali so jo v Autrim k sestri njene matere. Od tam je šla v Dublin k drugi teti, ki je bila poročena z nekim profesorjem. Bil je čemeran človek in s svojimi večnimi Grki in Rimljani strašno dolgočasen. Tudi ni bil mnogo večji kakor njen palec,« je dejal Scully in poznalo se je, kako malo ceni tega profesorja. »Nekega dne sem se pripeljal v Dublin na živinski semenj in šel k njemu, da pogledam svojo vnukinjo. Bila mi je všeč in odpeljal sem jo, da je izpremenila zrak, kajti bleda je bila kakor kreda. Od takrat je ostala pri meni. Upam, da ostane tudi za naprej in za vedno. To bi me veselilo.«

»Gotovo vam je v veliko tolažbo,« je rekel Geoffrey prisrčno.

»Zares, še bolj, kakor bi vam mogel povedati. In kako dobro gospodinji! Ravno tako sposobna je, kakor je bil njen rajni oče, ki je bil že na poti do velikega premoženja. Vedno sem trdil, da se da zaslužiti z irskimi postavami denar. Toda zadržujem vas, sir, in vaša puška vas čaka. Če se me še niste naveličali,« je rekel z živahnim smehljajem, »vam pokažem kraj, kjer sem videl še včeraj jato jerebic.«

»Rad . . . rad bi se še poslovil od gospodične Mone in se zahvalil za njeno dobroto,« je odgovoril mladi mož in počasi vstal.

»To opravite, ko se vrnete. Zdaj morate hiteti, sicer zamudite jerebice.«

S temi besedami je potrepal Rodneya po rami in šel naprej skozi vrata. Geoffrey bi bil žrtvoval vse ptiče in še marsikaj za to, da bi bil mogel pogledati ljubko Monino lice. Vendar ga je tolažilo to, da se vrne zvečer, in šel je za gospodarjem na prosto.

Od tedaj je minilo deset dni. Shladilo se je in cvetice niso več odganjale. Listje je padalo gosteje na gozdna pota in drevesa so kazala svoje zadnje svetlordeče, rjave in rumene liste, naznanjujoče prihod zime. Veliki slapovi so šumeli z visokih skal in padali v kamenito strugo, ki jo je napravila zanje prijazna narava. Veje vrb so se upogibale in veter je razpihaval listje močnejše kakor pred mesecem.

Bilo je poldne in Geoffrey je stikal s puško po gozdu okoli kmetije v Manglu.

Čeprav je živel na Irskem, odkar je prišel, nemirno lovsko življenje, se je vendar dobro zabaval. Zjutraj se je oglasil navadno strežaj z novico, da čaka zunaj Micky Briau ali Dinny Collins in želi ž njim govoriti; on je namreč s prebivalci okolice prijateljsko občeval. Vstal je torej, šel v vežo in za pozdrav prijazno pokimal Niku ali Miku, ki je vlekel z glave svojo široko čepko in blagorodnemu gospodu sporočil, da je danes lep dan, kar Irec redno najprej pove. Nato je prišla na vrsto dolga povest na splošno o ptičih in posebe o jerebicah, ki se je končala: Niki ali Miki ve, kje tičijo to poletje najlepše ptiče.

»Zrnje pa, ki so ga pokradle po njivah, jih je tako zredilo, da še niste tako debelih videli!«

Blagorodni gospod je nato prisilil Mika v sobo in mu je lastnoročno natočil kozarec žganja, kar je bilo Ircu všeč, če prav se je stresel, ko je pokušal, in pačil na vse pretege obraz. Nato sta šla skupaj nad jerebice. Ko je Geoffrey večino postrelil, je dal napitnino spremljevalcu, ki je šel zadovoljen domov. Večji del lovskega plena pa je romal v shrambo gospodične Mone.

Ravno ta hip je stopal mladi Anglež po šumečem listju proti kmetiji. Njegov trud ni imel danes sreče, ali pa so mu uhajale misli drugam, skratka, prihajal je prazen; jerebice niso hotele pred puško in ničesar ni imel, kar bi bil lahko položil na mizo pred Mono.

Ko je prišel do širokega potoka, ki ga je ločil od dvorišča, je obstal in iskal v mislih vzrok, ki bi pametno opravičil njegov prihod. Ali domislil si ni ničesar. Skušal je samega sebe prepričati, da ni to nič nenavadnega ali posebnega, če pride človek v sredo vprašat po zdravju gospodično, ki je bila v torek, ko se je od nje poslovil, čila in sveža. Ali poskus se ni obnesel, in ravno se je hotel okreniti in vrniti domov, ko je zagledal cvetlico, ki je rastle s skale visoko nad njim in se iztezala nad potok.

To je bila tiste vrste rastlina, katere Mona še ni imela v svoji zbirki in katero si je vedno želela. Hotel je porabiti ugodno priliko, stopiti pred njo s plenom in si tako prisvojiti pravico, da ostane nekaj ur na njenem domu.

Rečeno, storjeno. Puško je položil na tla in premislil, kako bi prišel do rastline. Bližnje drevo je molilo proti rastlini nad potok vznemirljivo drobno vejo; Geoffrey jo je prijel, poskusil njeno moč, stopil nanjo in posrečilo se mu je prijeto rastlino. Previdno jo je izpulil s koreninami iz zemlje in se veselil svoje zmage — toda njegovi radosti ni bilo usojeno dolgo časa. Veja je

Slika z zahodnje fronte: Bolni in umirajoči francoski in nemški vojaki.

zabreščala in se zlomila, in Geoffrey se je prekopicnil prav na glavo v plitvi, a deroči potok.

Ta hip se je pojavila dražestna prikazen v svetlomodri platneni obleki in širokem, belem klobuku z modrim trakom ter stopila izmed smrek. Od daleč je gledala na videz brezpomembno nezgodo in se z njo zabavala. Te občutke je izrazila zdaj z glasnim smehom, ki je zvenel jasno in sveže po starem gozdu; Mona se še ni bila priučila gosposke šege, da je treba vsak glasen pojav žalosti ali veselja prikriti. Ko pa je videla, da se povzročitelj njenega smeha le počasi dviga

iz svojega mokrega ležišča in iz rane na glavi močno krvavi, je takoj utihnila. Pobledele je kakor mrlič in njene oči so gledale preplašeno. Naglo je stopila bliže.

»Ne premaknite se, vi ste si glavo hudo ranili, zelo teče iz nje kri,« je rekla Mona tresoč. »Poskusila bom, če bom mogla ustaviti kri.«

Hitela je k potoku, namočila robec in ga pazno položila na rano. On je vzdihnil in gledal zaupno v lepe preplašene oči. Nežna roka, ki se ga je dotikala, ga je navdala z občutkom dozdej še neznane sreče.

»Čisto mokri ste,« je nadaljevala skrbno

Mona. »Pojdite domov in preoblecite se... Ali mogoče,« je obotavljaje še pristavila, »bilo bi bolje, če greste k nam. Brigita bo znala poskrbeti za vas in vam zavezati rano.«

»Jaz pa ne bi hotel, da bi se je dotikal še kdo razen vas. Če položite nanjo svoje prste, čutim takoj, da me boli manj.«

»Ali je to res?« je vprašala Mona resno.

»Da, prav res.«

»Potem grem z vami domov in vam izperem rano. Kri že več tako ne teče. Lahko greva čez brv.«

»Zaradi mene ste spridili obleko,« je rekel Geoffrey in gledal skesano madeže, ki

jih je dobila, ko je poklekala k potoku, »in tako lepa obleka je bila. Mislim, da vas nisem videl še nikoli v lepši obleki.«

»Le sebe pogledjte!« je vzkliknila Mona s svojim prejšnjim veselim smehom. »Mokri ste kakor utopljena miš.«

Moker je bil res. In ko je to dejstvo priznal, sta se oba sama sebi smejala in šla v najboljšem sporazumljenju proti domu. Sredi mostu je Geoffrey obstal in naenkrat spregovoril:

»Veste, kako vas bom odslej imenoval v svojih mislih?«

»Ne,« je dejala; »Kako naj bi tudi vedela? Kako me boste imenovali?«

»Bonnie Leslie. Pesnik pravi o njej isto, kar mislim jaz o vas.«

»In kaj mislite o meni?« Nekoliko je pobledele, ali njene oči so gledale mirno vanj.

»Vas videti, se pravi, vas ljubiti, vas za vedno ljubiti; narava vas je napravila za to, kar je sama, in še nikoli ni ustvarila kaj vam enakega,« je citiral Geoffrey s pridušenim glasom, ki je zvenel skoro svečano, kajti pripravljalo ga je globoko in resnično čustvo.

Mona se je naglo obvladala. »Lep stih,« je odgovorila navidezno brezbrizno. »Pesmi pa, kjer se nahaja, ne poznam; rada bi jo čitala.«

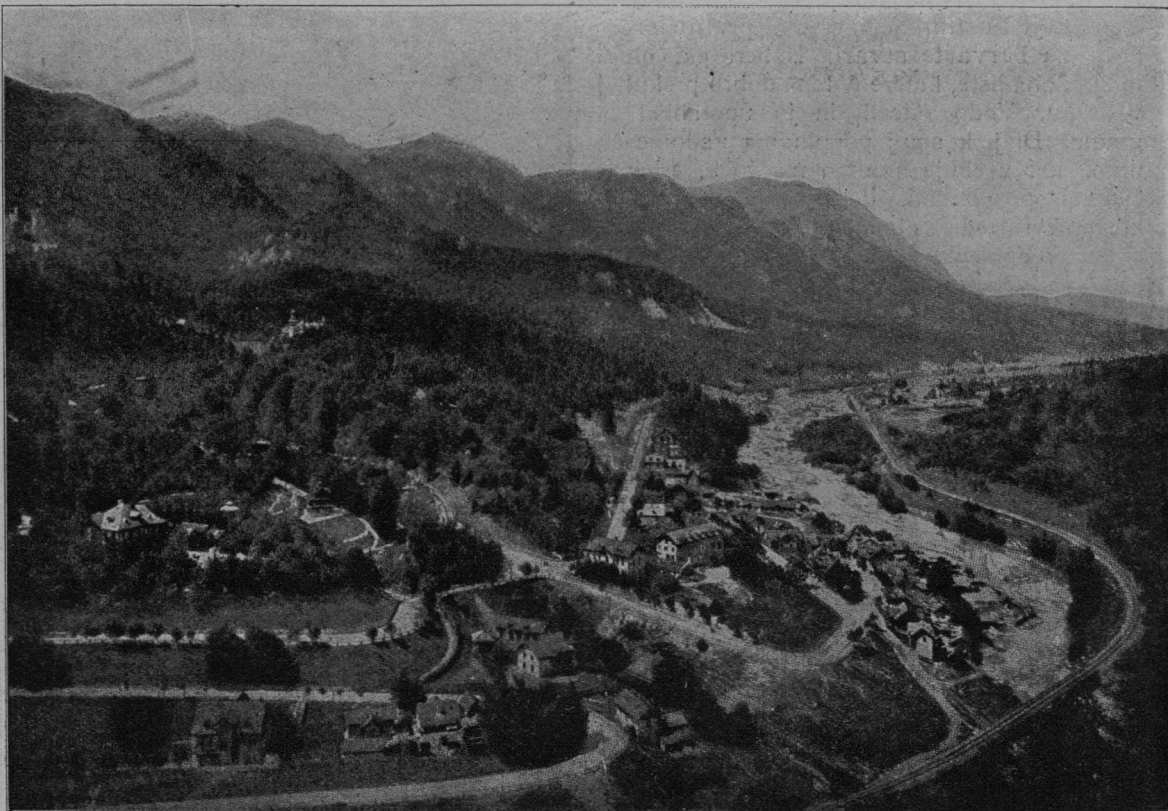
Njen prijazni, pa mirni način ga je streznil. »Knjigo, kjer se nahaja, imam doma,« je odvrnil pomirjen. »Ali jo naj prinesem?«

»Da, lahko mi jo jutri prinesete,« je malo obotavljaje odgovorila.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Gospodinjstvo.

Prežganje brez masti. Ohrovt, zelje, repa in druge različne prikuhe potrebujejo prežganje, ako hočemo, da so okusne. Kjer

Sinai, letovišče rumunskega kralja in kraljice, pod transilvanskimi Alpami.

primanjkuje masti, lahko naredimo tako prežganje za silo tudi brez masti. V ta namen stresli v železno ponev moke ter jo na ognju neprestano mešaj, dokler se ne zarumeni. Tako praženo moko zalij najprej z malo mrzle vode, potem z juho, mlekom ali kropom. Dobro razmešano prežganje prideni prikuhi ali kamorkoli. Ako razmešaš praženo moko najprej z mrzlo vodo, se ne napravijo

nikake kapice. Praženo moko si lahko pripraviš za dalje časa skupaj in jo razmešaj vsakokrat posebej z vodo, kolikor jo ravno potrebuješ. Če prideneš prikuhi naposled še majhen košček surovega masla ali masti, je seveda boljša, toda neobhodno potrebno to ni.

Zelje v svinjski pečici. Izreži iz zelne glave, ki tehta približno 2 kg, štor in vnanja rebra ter jo razreži na štiri dele, nakar jo prekuhaj v slani vodi. Vodo odcedi in nalahno ožmi zelne liste, ki jih drobno seseklaj. Hkratu skuhaj do mehkega $\frac{1}{2}$ kg svinjske glave, zreži jo na tanke rezance, primešaj eno jajce, soli, popra in seseklano zelje. Napravi iz tega kroglo, ki jo zavij v svinjsko pečico ter jo stisni v ploskev. Tako pripravljeno zelje peci pol ure na masti v pečici. Ako nimaš svinjske pečice, zaveži zelje v lahko ruto in ga kuhaj eno uro v slanem kropu.

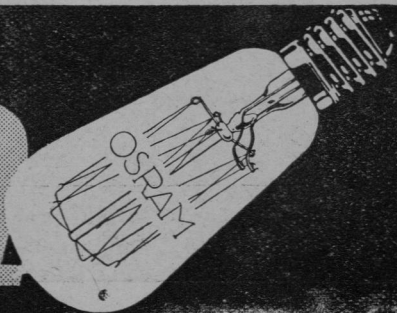
Mezga iz jabolok in kutin. Olupi $\frac{1}{5}$ kutin in $\frac{4}{5}$ jabolok, prevri vse, da se zmehča, potem zmelji sadje v mlinu za meso ali za sadje ter ga kuhaj s sladkorjem kake tri ure. Pri tem ga skoraj neprestano mešaj, da se ne prižge. Na 1 kg že zmletega sadja vzemi $\frac{3}{4}$ kg sladkorja; če ga dovolj časa kuhaš, pa zadošča tudi manj sladkorja. Lahko prideneš tudi malo vanilije (na 8 kg mezge približno eno šibico) ter soka dveh ali treh limon. Mezgo pobarvaj z žganim sladkorjem. Tudi iz samih jabolok brez kutin lahko narediš jako dobro mezgo; potem vzemi malo več limonovega soka.

Mezga iz buč. Olupi navadno bučo, ki mora biti še zelena, iztrebi vse peške ter zreži ostalo na strgalniku za repo. Na 1 kg buč vzemi $\frac{3}{4}$ kg sladkorja ter kuhaj tako dolgo, da se zgosti. Naposled prideni limonovega soka po okusu in pobarvaj mezgo z

Dvorec Larissa, sedanje bivališče grške kralj. rodbine. Tu se odloči usoda Grške.

Osram

žganim sladkorjem. Ta mezga je izvrstna.

Divji kostanj je izvrstno pralno sredstvo za barvaste stvari. Naberite ga, olupite in zrežite na liste, katere potem dobro prekuhajte v kropu. Vodo odcedite in jo uporabljajte za pranje. Divji kostanj popolnoma nadomešča milo, ker vsebuje mnogo maščobe, ki ima čistilne sposobnosti. Posebno lepo sperite v kostanjevi vodi volnene stvari, črne nogavice, predpasnike i. dr. Kostanj si lahko pripravite za vse leto. Olupite svežega, zrežite na listke in ga posušite na solncu ali na ognjišču. Spravite ga v vrečice na suhem prostoru. Posušeni kostanj treba zvečer namočiti ter zjutraj v isti vodi skuhati. Zadošča ga nekaj pesti za 4—5 litrov vode. Isti kostanj zadošča za dvakratno kuhanje.

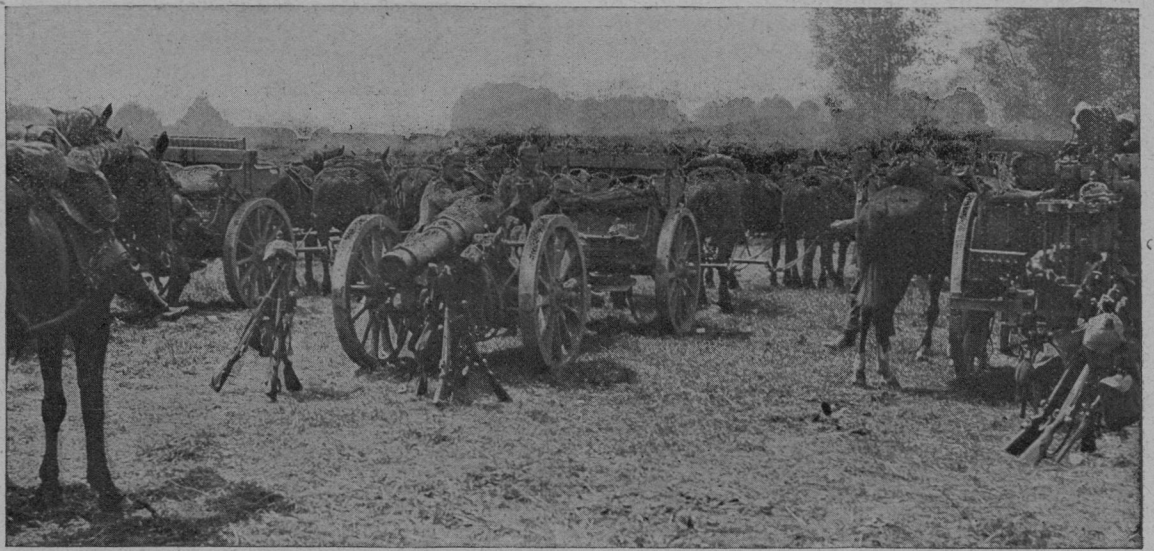
Razne vesti.

Vse p. n. naročnike, katerim je potekla naročnina in je še niso obnovili, uljudno in nujno prosimo, da jo takoj obnovijo. »Tedenske Slike« stanejo za 1 mesec 1 K, za četrto leta 3 K, za pol leta 6 K in za celo leto 12 K. Dandanes, ko je vse tako drago in moramo vse sproti plačevati, ne moremo, žal nikomur pošiljati lista brezplačno ali na upanje. Nas stane veliko truda in mnogo denarja, da moremo v teh dragih časih izdajati tako lepo opremljen list z mnogimi slikami in tako raznovrstnim čtivom. Podpirajte nas, prosimo, s tem, da obnavljate vselej pravočasno naročnino in pridobivate še novih naročnikov!

S prihodnjo številko ustavimo pošiljanje lista vsem naročnikom, ki še niso obnovili naročnine.

Naročujte »Tedenske Slike« za svoje doma in za vojake. S tem, jim napravite veliko veselje. »Tedenske Slike« so najboljši, najbolj zanimiv slovenski ilustriran list.

Rumunija je imela leta 1913. ob zadnji štetvi 7.604.614 ljudi na ozemlju 139.693 kvadratnih kilometrov (54 na kvadratni kilometer). Zdaj bi rada še Sedmograško ali Erdelj (57.244 km²), velik del Bukovine, najrajši vso (10.442 km², 730.195 prebivalcev) in Banat od reke Maroša do Donave, od Tise do sedmograških Karpotov. Ni slab tak apetit.

Nemško topništvo pred odhodom na fronto.

Erdelj nima samo krasnih gozdov z najraznovrstnejšo divjačino in se zato shajajo bogati lovci celega sveta v njem, nego Rumunu diše zlasti dragoceni rudniki. Nadjak, Zalatna, Abrud, Verešpatak, Offenbánja so po celem svetu znani, ker se tam koplje v velikih množinah zlato, ki se poleg tega nabira tudi po rekah Maroš in Aranjoš. Poleg zlata se pa koplje v Erdelju tudi baker, železo, svinec, premog in sol. Splošno prebiva tam premožno in gospodarsko napredno ljudstvo. Bukovina sicer nima tolike vrednosti pod zemljo, toda zemlja sama je rodovitna. Živnoredja je zelo lepo razvita in prav umljive so rumunske skomine po bukovinski živini; še bolj pa po ogromnih gozdih, katerih polovica je v državni in razkolno cerkveni lasti. Te bi rada pohlastala rumunska država. Banatu pa pomena ni treba razlagati. Vsi vemo, da je v Evropi med rodovitnimi ozemlji v ospredju, če ne naravnost na prvem mestu. Metre globoko sama rodovitna prst, ki gnoja domala nič ne potrebuje. Naša žitna zakladnica se po pravici imenujejo. Z Banatom in in Erdeljem bi se Ogrski in posrednje tudi nam vzeli v gospodarskem oziru najvažnejši pokrajini.

Dobrudža je bila v srednjem veku zdaj

pod bizantinskim, zdaj pod bolgarskim gospodstvom. Od leta 1396. je pripadala Turčiji in prišla leta 1878. k Rumunski. V času vojn med Rusijo in Turčijo je bilo v Dobrudži mnogo bojev. Ker je tedaj Rusija mejila neposredno ob Turčijo, je bilo lahko prekoračiti mejno reko. Iz Dobrudže vodi najkrajša pot v Carigrad. Že leta 1828. so Rusi šli po tej poti in prišli do Varne; leta 1854. je peljal tod Gorčakov rusko armado, a se je moral vsled nastopa Avstrije umakniti; leta 1877. je prišla ruska armada pri Blajli-Galcu čez Donavo in je krenila skoz Dobrudžo — ustavila se je šele pred Carigradom. Zdaj se vnovič pripravlja ruska armada, da gre skoz Dobrudžo proti Bolgarom.

Dunajska zabavišča. Že v mirnih časih se staka denar iz vseh kronovin na Dunaju, sedaj v vojnem času pa ga imajo toliko, da so ga zapravljali po raznih zabaviščih, kakor bi bili blazni. Zdaj se je dunajska policija odločila, da naredi temu konec. Zaprla je zabavišča 'Femina', zaprla bo pa še več drugih.

Petelini in race. V družbi, v kateri se je nahajal tudi pokojni angleški državnik Joe Chamberlain, se je govorilo o stari legendi: Kadar kdo izreče prav debelo laž, pa zapoje petelin. Neki časnikar je vprašal: Kako pa to, da petelini ravno tedaj najglasneje pojejo kadar ljudje navadno spe. Nato je dejal Chamberlain: »To je prava ura; takrat namreč izhajajo jutranji listi!«

Ženske in vojni vjetniki. Okrajno glavarstvo v čisto nemškem okraju Ustje na Češkem razglašajo: Po dobljenih poročilih je postalo prijateljstvo ženskega civilnega prebivalstva z vojnimi vjetniki tako, da se zdi vojni oblasti potrebno vporabiti najstrožja sredstva proti temu, ker niso krivi vojni vjetniki, nego žensko civilno prebivalstvo. Mnogo je žensk, ki so ponosne na to, da z vojnimi vjetniki spolno občujejo in jih v to same zapeljujejo. Tudi žendarmerija je to dognala. . . . Končno pravi razglas, da je spolno občevanje z vojnimi vjetniki ravno tako kaznivo, kakor vsako drugo nedovoljeno občevanje civilnega prebivalstva z vojnimi vjetniki, da se bodo v takih slučajih nalagale najbrezobzirnejše kazni.

Hindenburg in jud. Hindenburg je na potovanju po zasadeni Poljski prišel tudi v neko manjše mesto. Sredi trga zapazi gručo ljudi. Poizveduje, kaj je bilo. Povedo mu, da je prišel neki judovski upnik, ki denar posojuje. »Bog ve, ali bi meni kaj posodil,« pravi feldmaršal ter stopi bliže: »Vi posojujete denar? Ali bi meni posodili 5000 M.?« — »Ne.« — »Zakaj pa ne?« — Posojevalec skomizgne z rameni pa molči. »Ali veste, kdo da sem?« — »Maršal Hindenburg.« — No, in ali bi mu ne posodili 5000 M.?« — »Ne.« — »Pa bi vseeno rad vedel, zakaj ne? Kaj pa ru-

Magistrat v Peronne, ki so ga zadnje dni vzeli Francozi.

skemu carju, bi posodili?« — »Temu pa.« — Zakaj pa carju, meni pa ne?« — »Gospod maršal, jaz vam bom nekaj povedal.« Abrahamovič je govoril nemški tako-le: »Der Zar hot genemmen Przemysl und hot es gegeben zurück, er hot genemmen Tilsit und hot es gegeben zurück, er hot genemmen Lemberg und hot es gegeben zurück.« — (»Vidite. Car je bil vzel Przemysl, pa ga je nazaj dal; vzel je Tilsit, pa ga je vrnil; vzel je Lvov, pa ga je tudi nazaj dal.«) — Vi ste pa vzeli Lodz, ste vzeli Pinsk, Libavo, pa še noben človek ni slišal, »daß der Herr Hindenburg hot eppes gegeben zurück — (»da bi bil gospod Hindenburg kaj nazaj dal.«)

Zlato in srebro obdrži tudi med vojno in po vojni svojo vrednost. Varno je torej naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verišico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Starine (staro pohištvo, posodo, obleko, slike i. t. d.) in umetno zobovje kupuje in prodaja
A. DERGANČ, brivec in starinar,
v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 10.

IVAN JAX IN SIN
Ljubljana, Dunajska cesta 17.
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v ve-
-zenju -
Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštine prosto.

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42×53 cm stanejo samo 24 K.

Naročila sprejema upravništvo
Tedenskih Slik v Ljubljani.

Naročite in razširjajte »Tedenske Slike!« Pridobivajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov tem bolji bo list, zrno do zrna... kamen do kamena...

**Zdravniki priporočajo
KAISERJEVE PRSNE KARAMELE**

s „3 smrekami“.

kot izborno sredstvo zoper kašelj, ki so se že nad 25 let izborno obnesle. Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

hripavost, zasliženje, katere, bolni vrat, dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsakemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči fino okusni bonboni. Zavoj 30 in 50 v, skatlja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drogerijah.

Svetovna vojna v pesmih.

Knjigo pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 krasnimi pesmi in slikami okrašeno, pošlje Matija Belec, Sv. Bolfenk v Slov. goricah pri Ptuj (Štajersko), vsakemu, ki mu pošlje znesek 1 K 20 vin. v denarju ali pa v poštini znamkah. Spomin na svetovno vojno, naj ne manjka v nobeni hiši!

Zajamčen uspeh!

Tisoče zahvalnih pism za vpogled na razpolago

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite
med. dr. A. Rixovo prsno kremo
oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3'30, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8'80. Kosm. Dr. A. Rix laborat. Dunaj IX., Lakiergasse 6/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

Maček & Komp.,

Franca Jožefa cesta šte. 3
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
DEČKE IN OTROKE.

NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.

ZALOŽNIK C. KR. PRIVIL. JUŽNE
ŽELEZNICE.

ZADRUŽNA TISKARNA KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadružne tiskarne v Krškem in upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10. I. ...

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.
obrestuje hranilne vloge po
Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4 1/2 %

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI
brez vsakršnega odbitka
naložen denar. Rezervni zaklad: nad 900.000.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI
: Delniška glavica 8,000.000 kron. : STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2. Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: 1/4 srečka K 40.—, 1/2 srečke K 20.—, 1/4 srečke K 10.—, 1/8 srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce:

1/4 srečka K 120.—, 1/2 srečke K 60.—, 1/4 srečke K 30.—, 1/8 srečke K 15.—. Naročila se vrše najugodnejše po poštini nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Modistika
MINKA HORVAT
Ljubljana, stari trg 21.

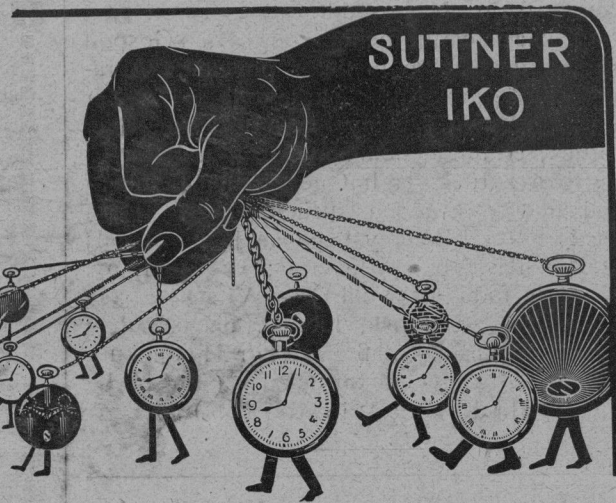
priporoča cenjenim damam
svojo zelo povečano zalogo
damskih klobukov in otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Priporoča se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Mazilo za lase
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji
Siški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200
ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše lase.
Stekl. po 3 in 4 K. Pošilja se
tudi po pošti. Izborno sredstvo
za rast las.
Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK, PRIMARIJ, DR. FR. DERGANČ

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4:10
" 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	" 5:90
" 719. Srebrna remontoar-ura	" 7:80
" 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	" 8:40
" 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	" 7:20
" 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	" 7:50
" 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	" 7:90
" 804. Srebrna damska ura	" 9:50
" 1544. Usnjata zapestnica z uro	" 10:50

Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov	" 14:—
" 1450. Bela kovinasta verižica	" 2:80
" 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	" 1:—
" 916. Srebrna verižica, masivna	" 3:20
" 422. Nikelnasta športna verižica	" 1:75
" 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	" 2:—
" 213. Srebrni prstan z kamnom	" 1:40
" 211. Srebrni prstan z kamnom	" —:90
" 1063. Prstan, zlatona srebro	" 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

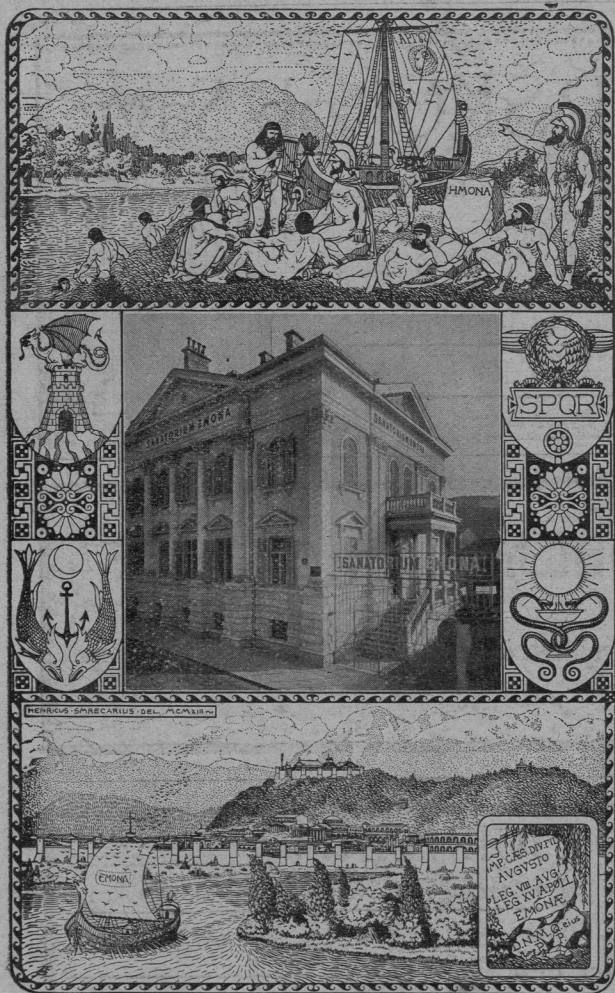
Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

Selenburgova ulica 1
(zraven trgovine Tičar)

Specijalna trgovina bluz

Antonija Sitar

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem
Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.
V Pulju, 23. marca 1914.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje